

dens tvungne Afløsning, end der vilde have været den Tid, saa troer jeg dog, at naar man vil gjøre det til en tvungen Sag, og siger til Oderen, at han skal afløse, og man ikke tillige vil gjøre Udvei for, at befrie ham for de betydelige Omkostninger, som dermed ere forbundne, at der vil være overmaade Mange, som vilde finde sig utilfredse dermed. Jeg troer heller ikke, at det virkelig vil blive noget særdeles virksomt Middel, og at hverken dette eller det, som er foreslaaet i § 1, vil blive af saa omfattende Virksomhed i den omhandlede Henseende, hvilket ogsaa saavel det ærede Udvalg som enkelte Talere have yttret sig om. Der er blevet paaberaadt i Motiverne, som en Grund, der skulde tale for dette Middels Virksomhed, at man finder, at Præstetiender ere blevne afløste i større Omfang end andre Tiender, og at dette skulde være en Virkning af Plakaten af 27de Jan. 1812, som i højere Grad maatte have været anvendelig paa Præstetiender end andre Tiender; men jeg troer, at Forholdet acurat er det modsatte; der er vistnok meget saa Præstetiender, hvorpaa Pl. af 27de Jan. 1812 har været anvendelig. I Pl. af 27de Jan. 1812 hedder det ingensunde, at alle Beneficiarier eller alle offentlige Stiftelser ere berettigede til at forlange Tienden afløst; men det indrømmes kun de Beneficiarier og offentlige Stiftelser, som efter deres Stilling ikke kunne modtage Tienden in natura, fordi de ikke boe paa Stedet, og et saadant Tilfælde er aldrig eller dog saagodt som aldrig indtruffet med Hensyn til Præstetiender, nemlig at nogen Præst har faaet den Bevilling, som Pl. af 27de Jan. 1812 hjemler med Hensyn til Tienden af sit eget Sogn. Den kan være givet med Hensyn til nogle enkelte Præstetiender, hvormed en eller anden udenfor Sognet boende Embedsmand, f. Ex. en Biskop, er beneficieret, men Præsten er i sit eget Sogn i det Tilfælde, at han kan oppebære Tienden in natura, og han har saaledes ikke Afgang til Anvendelse af Pl. af 27de Jan. 1812; derimod har den fundet en meget stor Anvendelse paa Konge- og Kirketienden; thi disse Tiender ere for en stor Deel i Universtitetets, Communitetets og Sorø Akademies Besiddelse, eller tilfalde Biskopper, Hospitaller og

besl., og disse Tiender er det just, hvorpaa Pl. af 27de Jan. 1812 har været anvendelig. Den var for disse Stiftelser og andre Beneficiarier meget velgjørende. De fik forholdsvis gjerne meget lidt for Tienden. Da de ikke kunde oppebære den selv, men maatte overlade det til Andre, var det sædvanligt, at man misbød dem, og just i de senere Aar, efterat Plakaten ikke blot var udkommen, men endog var kommen i nogen Virksomhed, er det, at Stiftelser og enkelte Beneficiarier, navnlig Biskopper, have nydt godt af denne Afgang, med Tilladelse til at de dermed forbundne Omkostninger maatte fordeles paa flere Aar. Det var først fra den Tid, dette er blevet tilladt, at disse Tiender bleve saa frugtbare for Besidderne. Det maa isvrigt bemærkes, thi det synes ikke under Sagen at være omtalt, at det blot er under ganske enkelte Omstændigheder og ad Bevillingsveien, at de offentlige Stiftelser og Beneficiarier have Afgang til at begjære Tienden bestemt. Landbocommissionen, der, som bekendt, blev nedsat 1786, og hvis sidste Hovedarbejde netop var Forordningen af 8de Januar 1810, der bærer samme Præg af Overtuelse af Forholdene og af billigt Hensyn til alle Berettigede som de øvrige priselige Anordninger, der udkom ved denne Commission's Medvirkning, denne Commission var overordentlig betænkelig i at indrømme det Mindste til Fordeel for Tiendetageren. Der opstod netop, kort efterat Forordningen var udkommen, med Hensyn til offentlige Stiftelser og Beneficiarier Spørgsmaal, om de burde være berettigede til at begjære Tienden, bestemt ved Afvendelse. Cancelliet tog sig af Sagen, dog kun under visse Indskrænkninger; men Landbocommissionen, som blev hørt derom, sagde, at den paa ingen Maade kunde tilraade, at der blev givet en saa udstrakt Tilladelse i den omhandlede Henseende, som var bragt i Forslag. Dette maatte i det Højeste skee ad Bevillingsveien, og efterat det havde vist sig, at de Bedkommende hverken ved Auction eller privat Accord kunde finde passende Bederlag for Tienden. Saa stærkt var denne Tiendecommission overbevist om, at det efter de bestaaende Forhold vilde være ubilligt, og at det ikke uden i enkelte Collisionstilfælde maatte skee, at Tienden forvandt